

ศิลปินสาร

กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

โทร. ๐๒-๒๔๓-๐๐๑๓-๑๕ ต่อ ๑๔๐๔-๕ โทรสาร ๐๒-๒๔๘-๕๘๕๒

ทักทาย

เรียน ท่านศิลปินแห่งชาติ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม

และท่านผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมทุกท่าน

“ศิลปินสาร” ฉบับนี้ออกในเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ เหลือเวลาอีกเพียงเดือนเดียวก็จะขึ้นปีใหม่ ปีเถาะ ๒๕๕๔ ฉบับที่แล้ว (ตุลาคม๕๓) มีหลายเรื่องแจ้งให้ท่านทราบ ฉบับนี้ก็เช่นเดียวกัน เรามีเรื่องการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มาแจ้งเพิ่มเติม ดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือ สวช. เดิม ขณะนี้ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “กรมส่งเสริมวัฒนธรรม” มีชื่อย่อว่า “สวธ.” (ใกล้เคียงกับตัวย่อเดิม) แล้ว และมีชื่อภาษาอังกฤษว่า “Department of Cultural Promotion” (DCP) ทั้งนี้ได้เปลี่ยนจากสำนักงานฯ ไปเป็นกรมเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ที่ผ่านมา ต่อไปคงต้องเปลี่ยนวันสถาปนาหรือวันเกิดกรมใหม่ ให้สอดคล้องกับชื่อที่แท้จริง (ตอนเป็นสำนักงานฯ วันสถาปนาตรงกับวันที่ ๒๔ มีนาคมของทุกปี)

๒. นอกจากเปลี่ยนชื่อกรมแล้ว ขณะนี้สวธ. ยังมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับรองอธิบดีอีกสองคน เนื่องจากทั้งสองท่านได้ไปรับตำแหน่งที่สูงขึ้น กล่าวคือ เปลี่ยนจากชี ๕ เดิมไปเป็นชี๑๐ ดังนี้

- คุณจันทร์สุดา รักษ์พลเมือง ไปเป็นรองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- คุณนันทิยา สว่างวุฒิธรรม ไปเป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม

๓. ตำแหน่งรองอธิบดีที่ว่างทั้ง ๒ ตำแหน่ง ตอนนี้ก็ได้ท่านใหม่มาแทนแล้ว คือ นางวิไล วิทยานารถไพศาล ตำแหน่งเดิมเป็นผอ.สำนักบริหารกลาง ส่วนอีกท่านคือ นายสมชาย มีชูพร ท่านมาจากวัฒนธรรมจังหวัดอยุธยา ทั้งคู่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ท่านสามารถอ่านประวัติย่อๆ ของทั้งสองท่านได้ในฉบับนี้

๔. ขณะนี้พ.ร.บ.วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ประกาศใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ที่ผ่านมา ผลของกฎหมายฉบับนี้มีหลายประการ เช่น ทำให้คณะกรรมการวัฒนธรรมชาติ ซึ่งเคยอยู่สวช.



ย้ายไปอยู่สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และคณะกรรมการชุดใหม่จะมีนายกรัฐมนตรีหรือ รองนายกฯ ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน เป็นต้น แต่ในส่วนที่น่าจะเกี่ยวข้องกับท่านคือ เกณฑ์การคัดเลือก ตลอดจนคุณสมบัติ และสาขาของศิลปินแห่งชาติ ซึ่งเดิมสวช. เป็นผู้กำหนด เป็นคล้ายๆระเบียบ แต่ในกฎหมายใหม่จะต้องออกเป็นกฎกระทรวง โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และต้องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเสียก่อนจึงจะมีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงที่ว่านี้ คงต้องไปใช้ในปีหน้า เพราะปีนี้กำลังอยู่ระหว่างการคัดเลือกอยู่ ซึ่งคาดว่าจะรู้ผลในปลายปีนี้หรือต้นปีหน้า

เดือนธันวาคม ๕๓ และมกราคม ๕๔ นี้มีวันสำคัญอยู่หลายวันด้วยกัน ที่เป็นวันหยุดราชการ ได้แก่ วันเฉลิมพระชนมพรรษา และวันพ่อแห่งชาติ อาทิศย์ที่ ๕ ธ.ค. (ได้หยุดชดเชยวันที่ ๖ ธ.ค.) วันพระราชทานรัฐธรรมนูญ สุกรที่ ๑๐ ธ.ค. วันสิ้นปี สุกรที่ ๓๑ ธ.ค. และวันปีใหม่ เสารที่ ๑ ม.ค.๕๔ (ไม่แน่ใจว่าจะหยุดชดเชยในวันจันทร์ที่ ๓ ม.ค.ให้หรือไม่ คงต้องฟังข่าวอีกที โดยปกติวันหยุดราชการที่ตรงกับวันเสาร์อาทิตย์ เราจะชดเชยให้ในวันถัดๆ ไป)

สำหรับวันสำคัญอื่นๆ ที่มีวันหยุดในสองเดือนนี้ได้แก่ วันที่ ๑ ธ.ค. เป็นวันดำรงราชานุภาพ เป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ รัชกาลที่ ๑๖ ธ.ค. วันกีฬาแห่งชาติ วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชนะเลิศได้เหรียญทองในการแข่งเรือใบในกีฬาแหลมทอง เมื่อปีพ.ศ.๒๕๑๐/ วันที่ ๒๕ ธ.ค. วันคริสต์มาส/ วันที่ ๒๘ ธ.ค.วันตากสินมหาราช วันที่ระลึกสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์/ วันที่ ๘ ม.ค.วันเด็กแห่งชาติ/ วันที่ ๑๖ ม.ค. วันครู/ วันที่ ๑๘ ม.ค. วันยุทธหัตถีและวันกองทัพไทย เป็นวันระลึกถึงสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถีมีชัยชนะต่อพระมหาอุปราชาของพม่า

สำหรับงานพระกฐินพระราชทาน ซึ่งสวช. โดยท่านอธิบดีอภินันท์ โปษยานนท์ ได้นำคณะไปถวายที่วัดพระแท่นดงรัง จ.กาญจนบุรี เมื่อต้นพฤศจิกายน ปี ๕๓ นี้ ได้ยอดเงินบริจาคประมาณ ๘ ล้านบาท ก็ขอให้ทุกท่านที่ไม่มีโอกาสไปงาน ได้ร่วมอนุโมทนาบุญครั้งนี้โดยทั่วกัน

แหวดวงศิลปิน

เรียบร้อยไปแล้วกับงาน “เปิดตัวหนังสือวรรณศิลป์ ศิลปินแห่งชาติ” เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคมที่ผ่านมา ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ งานนี้ท่านรมต.นิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ได้มอบหมายให้ คุณวิฑูรกรรณา ที่ปรึกษาฯของท่าน มาเป็นประธานเปิดงาน น่าเสียดายว่าท่านศิลปินแห่งชาติ รวมถึงท่าน

อนุกรรมการหลายท่านอยากมาร่วมงานด้วย แต่มาไม่ได้ เพราะบางท่านก็ป่วย บางท่านก็ติดภารกิจ หรือเดินทางไปต่างประเทศ แต่กระนั้นก็ยังมียศปณิธานแห่งชาติและทายาทมาร่วมงานถึง ๕ ท่าน ได้แก่ คุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ คุณพนมเทียน คุณอัศศิริ ธรรมโชติ คุณกฤษณา อโศกสิน คุณโบตัน คุณประยอม ชองทอง อ.เรื่องอุไร กุศลาสัย ภริยาของ อ.กรุณา กุศลาสัย คุณลันนา ภริยาของ คุณคำพูน บุญทวี และที่หลายคนเซอร์ไพรส์ คือ คุณเสนีย์ เสาวพงศ์ ที่ให้เกียรติมาร่วมงานด้วย ท่านอายุกว่า ๘๐ ปีแล้ว และไม่ได้ออกมาทำงานมานาน งานนี้ อ.ขมัยกร แสงกระจ่าง นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย หนึ่งในคณะอนุกรรมการฯ ได้โยนคำถามให้ทั้งนักเขียนที่อยู่บนเวทีเสวนาและด้านล่างเวทีได้ช่วยกันตอบ ทำให้บรรยากาศคึกคักสนุกสนาน และเต็มไปด้วยความอบอุ่น เป็นกันเอง นักข่าวก็มาสัมภาษณ์กันไม่น้อย ท่านศิลปินแห่งชาติสาขาอื่นอ่านแล้ว อาจจะงงว่างานนี้เป็นมาอย่างไร ก็ขออธิบายแบบสรุปย่อเพื่อทราบ ว่า ทางกรมส่งเสริมวัฒนธรรม หรือสำนักงานฯ เดิม ได้ริเริ่มโครงการวรรณศิลป์ขึ้น เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยตั้งคณะอนุกรรมการโครงการฯ ที่มีคุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นประธาน เพื่อไปติดต่อขอ อนุญาตรวบรวมคัดสรรผลงานของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๘-๒๕๕๐ จำนวน ๒๕ ท่าน มาจัดพิมพ์ไว้ด้วยกัน โครงการนี้ใช้เวลาสองปีกว่าจะเสร็จสิ้น เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง แต่ที่สุดก็ได้จัดพิมพ์สำเร็จเป็นหนังสือ ๓ เล่ม ๓ ชื่อด้วยกัน คือ ๑.เพชรน้ำเอก เป็นการรวมเรื่องสั้นและความเรียงที่คัดสรรจากผลงานของศิลปินแห่งชาติ จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ ฮิวเมอริสต์, อาจินต์ ปัญจพรวงศ์, ลาว คำหอม, อัศศิริ ธรรมโชติ, ระวี ภาวิไล, กรุณา กุศลาสัย และเขมานันท์ ๒.ปานมณีรุ่ง เป็นการรวมบทกวีนิพนธ์คัดสรรของศิลปินแห่งชาติจำนวน ๕ ท่าน ได้แก่ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล, อังคาร กัลยาณพงศ์, อุชเชณี, เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, ทวีปวร, สุจิตต์ วงษ์เทศ, ประยอม ชองทอง, พนม นันทพุกษ์ (สถาพร ศรีสังข์) และศาสตราจารย์เกียรติคุณมณี พยอมยงค์ ๓.นวนิยาย เป็นการรวมบทวิจารณ์ นวนิยาย ๑๓ เรื่องของศิลปินแห่งชาติ ๑๓ คนโดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เรื่องบุญบรรพ์ ของ ศรีฟ้า ลดาวัลย์ รัตนโกสินทร์ ของ ว.วินิจฉัยกุล ลูกทาส ของรพีพร ลีแผ่นดิน ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช จดหมายจากเมืองไทย ของ โบตัน บ้านทรายทอง ของ ก.สุรางคนางค์ ลูกอีสาน ของ คำพูน บุญทวี ปีสาง ของเสนีย์ เสาวพงศ์ เสเพลบอยชาวไร่ และผู้มีใจในหัวใจ ของ 'รงค์ วงษ์สวรรค์ สารวัตรเถื่อน ของ พล.ต.อ.วชิษฐ เดชกุญชร คำพิพากษา ของ ชาติ กอบจิตติ ข้ามน้ำนคร ของกฤษณา อโศกสิน และศิ วา-ราตรี ของ พนมเทียน ทั้งสามเล่มทางบริษัทอัมรินทร์เป็นผู้พิมพ์และจัดจำหน่ายโดยคำลิขสิทธิ์จากการ จำหน่ายได้มอบให้กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมตั้งเป็น “กองทุนย่อยวรรณศิลป์ ศิลปินแห่งชาติ” ซึ่ง ทางบริษัทอัมรินทร์ฯ ได้มอบคำลิขสิทธิ์จากการพิมพ์ชุดแรกให้แล้วประมาณแสนบาทเศษ ทางกองทุนฯ ต้องกราบขอบพระคุณท่านศิลปินแห่งชาติและทายาททุกท่านที่ได้กรุณามอบรายได้จากลิขสิทธิ์ดังกล่าว ให้ นอกจากนี้ เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา คุณหญิงปัทมา ลีสวัสดิ์ตระกูล ประธานกองทุนฯ ยังได้มอบเงิน

ให้อีก ๓ แส่นบาทเพื่อตั้งเป็นกองทุนย่อยในนามของคุณหญิง เพื่อให้กองทุนฯ มีรายได้นำไปสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมต่อไป....ในระหว่างวันที่ ๑-๕ ธันวาคมนี้ทางกรมฯ ได้รับมอบหมายจากกระทรวงฯ และรัฐบาลให้จัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ที่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า ตั้งแต่ ๕ โมงเย็นถึงเที่ยงคืน แต่ละวันก็จะมี การแสดงต่างๆ นานาทั้งของไทยและต่างชาติ รวมถึงมีการแสดงของท่านศิลปินแห่งชาติด้วย เช่น คุณชรินทร์ นันทนาคร คุณสุเทพ วงศ์กำแหง คุณสวลี ผกาพันธุ์ และคุณจินตนา สุขสถิตย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ครูไพรัช สังวริบุตร ก็จะนำการแสดงชุดจะทิ้งजाไปโชว์ด้วย ท่านที่ไปไหนก็ขอเชิญไปชม นะ แต่ถ้าไม่อยากจะออกไปไหนละก็ ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐-๑๘.๐๐ น. สวธ.ก็ขอเชิญชมการถ่ายทอดสดการแสดงวัฒนธรรมพื้นบ้าน “ร้อยรวมใจถวายพระพร” ทางช่อง ๑๑ โดยจะถ่ายทอดสดจาก ๕ จังหวัดด้วยกันคือ ที่กทม. (ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย) แล้วก็มีแพร่/อุบลราชธานี/พัทลุง และกาญจนบุรี ซึ่งแต่ละแห่งก็จะมีท่านศิลปินแห่งชาติที่อยู่ในจังหวัดหรือภาคนั้นๆ มาแสดงถวายพระพรด้วย เช่น มีการแห่ถวายพระพรโดยครูชินกร ไกรลาส การแสดงกลองไชยมงคล โดยครูมานพ ยารณะ การแสดง ถวายพระพร โดย ครูฉวีวรรณ พันธุ และ ป.ฉลาดน้อย และการแสดงของครูชาตรี แวด้ง เป็นต้น ทั้งนี้ จะมีเพลง“พระราชาเป็นประมุขของประชาชน” ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประพันธ์เนื้อร้อง และครูประยงค์ ชื่นเย็น แต่งทำนอง มาขับร้องโดยศิลปินแห่งชาติและศิลปินนักร้องกว่า ๓๐ ชีวิตที่หอเล็ก ศูนย์วัฒนธรรมฯ เพื่อเผยแพร่ไปทั่วประเทศเป็น ครั้งแรกในวันนั้นด้วย และหากฟังแล้วยังไม่จุใจ ท่านก็สามารถไปฟังการขับร้องเพลงชุดนี้ได้อีกบนเวที ณ ลานพระบรมรูปทรงม้าวันที่ ๘ ธ.ค. ในงานเฉลิมพระเกียรติฯ ที่กล่าวไว้ข้างต้น..... หลังจากหกล้มที่หน้าบ้านไม่นาน ล่าสุดครูสุดจิตต์ อนันตกุล เกิดภาวะเส้นเลือดในสมองตีบ ต้องนอนรักษาตัวอยู่ที่ รพ.ศิริราช ขณะนี้หมอยังไม่ให้เยี่ยม เพราะกลัวติดเชื้อ แต่ข่าวว่าครูก็มีอาการดีขึ้นๆ....ส่วนครูประกิจ บัวบุญ ซึ่งจะอายุครบ ๑๐๐ ปีในวันที่ ๕ เมษายน ๕๔ ตอนนั้นก็พักรักษาตัวอยู่ที่รพ. เช่นกัน....ที่เห็นว่าสุขภาพดูดีขึ้นมาก คือ อ.ประเทือง เอมเจริญ ซึ่งตอนไปทำโครงการเปิดบ้านของท่านเมื่อสองสามปีก่อน ท่านป่วยเป็นมะเร็งลำไส้และดูท่าจะแย่ แต่พอไปเจอท่านอีกครั้งในงานเปิดนิทรรศการที่หอศิลป์ จามจุรี เมื่อพฤศจิกายนที่ผ่านมา ปรากฏว่าท่านแข็งแรงขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ แม้รูปแบบผลงานจะเปลี่ยนแปลงไป แต่กลับให้ความรู้สึกลึกซึ้งกับธรรมชาติมากขึ้น ทั้งนี้ คงเป็นเพราะทั้งภรรยาและลูกสาวดูแลท่านอย่างดี พาท่านไปวาดภาพตามจังหวัดต่างๆ ทำให้สุขภาพดีขึ้นทั้งกายและใจ.....ตราบดีที่บ้านเรายังแก้ปัญหาหน้าท่วมระยะยาวไม่ได้ บ้านครูสำราญ เกิดผล ที่อยุธยาคงยากจะรอดจากอุทกภัยทุกปี ล่าสุดบ้านท่านก็ถูกน้ำท่วมบ้านอีกแล้ว ครูคงคิดเหมือนกันนะว่าจะย้ายไปที่ไหนดีหนอ เพราะเรื่องบ้าน มิใช่จะย้ายกันง่ายๆซะเมื่อไร.....ส่วนครูชัยชนะ บุญนะโชติ แม้จะไม่เจอน้ำท่วม

บ้าน แต่เมื่อต้องไปถ่ายทำหนังเรื่องอสรพิษให้ทางกระทรวงฯ ตอนขากลับจากเพชรบุรี ปรากฏว่าจับรถบีเอ็ม ฝ่าน้ำท่วม มองไม่เห็นแอ่งน้ำที่ขังอยู่ ผลคือรถจมน้ำเกือบมิดคัน ตอนนั้นเลยต้องส่งรถเข้าอู่ ค่าซ่อมมันว่าหลายหมื่นบาท.....ที่ผ่านมา ทางกองทุนฯ ก็เป็นห่วงทั้งท่านศิลปินแห่งชาติ และผู้มีผลงานดีเด่นฯ ที่อยู่ในจังหวัดที่น้ำท่วมเช่นกัน ได้ให้เจ้าหน้าที่โทรไปสอบถาม หลายท่านก็บอกว่าเจอบ้าง แต่ยังไม่เสียหายเท่าไร ฟังแล้วพวกเราก็นั่งใจ เพราะอยากให้ครูๆ ทั้งหลายปลอดภัยจากทั้งโรคและภัยต่างๆ.....พูดถึงโรคตอนนี้ทางกองทุนฯ ได้รับการประสานจากคุณหมอสมโภช นิปกันนธ์ รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารโรงพยาบาลศรีวิชัย ซึ่งมีอยู่ ๔ สาขาทั้งฝั่งธนว่าขณะนี้ทางโรงพยาบาลได้จัดทำโครงการที่ชื่อว่า “โครงการดูแลสุขภาพศิลปินแห่งชาติ” ขึ้น เพื่อให้บริการพิเศษแก่ศิลปินแห่งชาติ อันเป็นลักษณะ CSR (Corporate Social Responsibility) หรือการให้บริการแก่สังคมเป็นการตอบแทนโดยไม่คิดมูลค่า ซึ่งประกอบไปด้วย การตรวจเช็คสุขภาพฟรีแก่ท่านศิลปินแห่งชาติ ๓ ปีติดต่อกัน รวมถึงจะจัดทีมผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาด้านสุขภาพและโรคต่างๆ การบริการตรวจเช็คฟันฟรี และยังมีส่วนลดค่าบริการทางการแพทย์ รวมถึงค่าห้องค่ายาต่างๆ โดยทางโรงพยาบาลจะให้ท่านศิลปินแห่งชาติทุกท่านได้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ที่ชื่อว่า “ศรีวิชัย เพชรชมพู” ด้วย ทั้งนี้ รายละเอียดต่างๆ ทางกลุ่มสวัสดิการฯ จะได้ประสานกับทางโรงพยาบาลและแจ้งให้ท่านศิลปินฯ ได้ทราบต่อไป รายการนี้มีได้เป็นการบังคับ แต่ทางโรงพยาบาลได้เสนอตัวเป็นทางเลือกอีกทางให้แก่ท่านศิลปินฯ และหากท่านเห็นว่าน่าจะหาสวัสดิการใดมาเพิ่มได้ ก็ขอให้เสนอแนะมาด้วย เพื่อเราจะได้ออกไปติดต่อดู.....มีเรื่องน่าเสียใจที่จะขอแจ้ง แต่เชื่อว่าหลายท่านคงจะได้รับทราบข่าวจากสื่อต่างๆ กันแล้ว คือ ข่าวมแม่ประยูร ยมเยี่ยม เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน ทั้งนี้ ทางสวธ. ก็ได้ทำเรื่องขอพระราชทานเพลิงศพให้ (แต่ไม่มีเสด็จฯ) เมื่อวันที่ ๒๘ พ.ย. ที่ผ่านมา ท่านมีอายุรวม ๘๘ ปี

เนื่องจาก “ศิลปินสาร” ฉบับนี้ออกครบเดือน ธ.ค. ๕๓ – ม.ค. ๕๔ จึงขอถือโอกาสนี้กราบสวัสดิ์ปีใหม่ล่วงหน้า โดยพวกเราชาวกองทุนฯ ทุกคนขอตั้งจิตอธิษฐานขออำนาจแห่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งมวลได้บันดาล และอภิบาลให้ท่านศิลปินแห่งชาติ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม และผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมทุกท่าน จงมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีกำลังใจ กำลังใจที่เข้มแข็งเพื่อจะได้ช่วยกันธำรงรักษาวัฒนธรรมของบ้านเมืองของเราให้สืบทอดต่อไปยังลูกหลาน กราบสวัสดิ์ปีกระต่ายค่ะ

รายงานโดย...อ้นทัศน

สุขสันต์วันเกิด

เดือนธันวาคม และเดือนมกราคม มีวันคล้ายวันเกิดของท่านศิลปินแห่งชาติ ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม ดังนี้

เดือนธันวาคม ได้แก่ ๕ ธ.ค. นางสาวนิตา พึ่งสุนทร/ ๖ ธ.ค. นางจินตนา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (จินตนา สุขสถิตย์)/ ๘ ธ.ค. นายกริพงษ์ เทียมเสวต (สรพงศ์ ชาตรี)/ ๙ ธ.ค. นายจตุพร รัตนวราหะ/๑๖ ธ.ค. นายคำอ้าย เดชดวงตา/ ๑๙ ธ.ค. นายวิบูลย์ อินทร์คล้าย/ ๒๕ ธ.ค. นายคำสิงห์ ศรีนอก (ลาว คำหอม) และนายอตุล จันทรศักดิ์

เดือนมกราคม ได้แก่ ๑ ม.ค. นายชาเดร์ แวเด็ง นายประยอม ชองทอง นายสุข เพ็ไพ และนางคำปุ่น ศรีใส/ ๒ ม.ค.นางมารศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา และนางราตรี ศรีวิไล/ ๓ ม.ค. นายน้ำว่า ร่มโพธิ์ทอง/๕ ม.ค. นายชัยชนะ บุญนะโชติ/ ๗ ม.ค. นายราชมพ โพธิเวส/ ๑๒ ม.ค. พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)/ ๑๔ ม.ค. นายบุญเล็ก (โง๊ะ) เทียนมณี และศ.สุวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์/ ๑๕ ม.ค. นายปริญญา สุขจิต/ ๑๗ ม.ค. รศ.ฤทัย ใจจงรัก และนายกมล ทศนาญชลี/ ๒๖ ม.ค. ม.ล.ศรีฟ้า (ลดาวลัย) มหาวรรณ/ ๒๘ ม.ค. นางเพ็ญพรรณ สิทธิไตรย์/ ๒๙ ม.ค. นายจุลทัศน์ พยาฆรานนท์ /๓๑ ม.ค. นายใหญ่ วิเศษพลกรัง



ขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก
อำนวยการให้ทุกท่านมีความสุข สุขภาพ
พลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ตลอดปีนะคะ

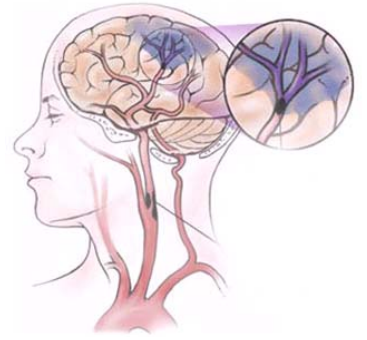


สาระน่ารู้

เส้นเลือดสมองตีบ หมายถึงอะไร?

เส้นเลือดสมองตีบเป็นโรคหนึ่งซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มใหญ่ที่เรียกว่า โรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งประกอบไปด้วย ๓ โรคหลักๆ ได้แก่ เส้นเลือดสมองตีบ แตก และอุดตัน โดยที่เส้นเลือดสมองตีบเป็นแบบที่พบได้มากที่สุด (๘๐-๘๕%) เส้นเลือดที่ตีบเกิดจากการหนาตัวของผนังหลอดเลือด รวมทั้งอาจมีเกล็ดเลือด หรือองค์ประกอบอื่นๆ ของเลือด มาสะสมตามผนังหลอดเลือด ซึ่งจะทำให้เลือดไหลผ่านได้น้อยลง ถ้าเป็นมาก ก็จะทำให้เลือดไปเลี้ยงสมองไม่พอเพียง และเกิดความเสียหายต่อเซลล์สมองบริเวณนั้นๆ

เนื่องจากสมองมีหลายส่วน แต่ละส่วนมีหน้าที่แตกต่างกันไป ดังนั้น อาการในผู้ป่วยแต่ละคน ขึ้นกับบริเวณของสมองที่มีเส้นเลือดตีบ อาการที่พบได้แก่ แขนขาอ่อนแรง หรือชาซีกใดซีกหนึ่ง (บางกรณีอาจเป็น ทั้ง ๒ ซีก) ลิ้นแข็ง พูดไม่ชัด หรือสับสน พูดไม่ได้ หรือฟังไม่รู้เรื่อง (มีปัญหา ด้านความเข้าใจภาษา) เวียนศีรษะมาก เดินเซ แบบที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มองไม่เห็นซีกใดซีกหนึ่ง โดยลักษณะสำคัญของอาการที่เกิดขึ้นคือ เป็นค่อนข้างเร็ว กระทันหัน ภายในเวลาเป็นนาทิจ หรืออาจเป็นหลังตื่นนอน โดยที่ก่อนเข้านอนยังปกติอยู่



ใครมีโอกาเป็นบ้าง?

อายุที่มากขึ้นถือเป็นปัจจัยเสี่ยงของโรคนี้ที่ไม่สามารถป้องกันได้ แต่ปัจจัยเสี่ยงที่เราสามารถควบคุมได้ยังมีอีกหลายอย่าง ซึ่งถ้าเรารู้ตัวดีก็จะสามารถลดโอกาสการเกิดอัมพฤกษ์อัมพาตได้มากแม้จะไม่ ๑๐๐% ก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวได้แก่ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง การสูบบุหรี่ โรคหัวใจบางชนิด

วินิจฉัยอย่างไร?

อาศัยการซักประวัติ ตรวจร่างกายทั่วไปและการตรวจทางทางระบบประสาท และการทำเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) ในบางรายหากสงสัยว่าอาจเป็นอย่างอื่น แพทย์ที่ตรวจอาจให้ตรวจสมองด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า(MRI) แทนการตรวจเอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์ การทำ CT scan ของสมอง จะช่วยให้แยกได้ระหว่างเส้นเลือดตีบหรือแตก ซึ่งการรักษาจะต่างกันไป

รักษาให้หายขาดได้หรือไม่?

ปัจจุบันยังไม่มียาใดที่รักษาอาการที่เกิดขึ้นได้โดยตรง แต่ผู้ป่วยแต่ละคนมีโอกาที่จะดีขึ้นได้เอง โดยเน้นการทำการกายภาพบำบัดเป็นหลัก ซึ่งแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไปในเรื่องของอาการฟื้นตัวว่า จะดีขึ้นได้ถึงระดับใด โดยอาจพอบอกแนวโน้มได้คร่าวๆ หลังเกิดอาการ ๒-๔ สัปดาห์ แต่ก็ไม่ได้ทำนายได้ถูกต้องแน่นอนเสมอไป เป็นเพียงแนวโน้ม เช่น ถ้าผ่านไป ๒ สัปดาห์ อาการอ่อนแรงดีขึ้นมากพอสมควร ก็อาจบอกได้ว่ามีโอกาที่จะฟื้นตัวได้มาก บางรายทำการกายภาพบำบัดไป ๓-๖ เดือน ไม่ค่อยดีขึ้นเท่าที่ควร ก็อาจมีแนวโน้มว่าจะใช้เวลานานหรืออาจไม่ดีขึ้นกว่าเดิมมากนัก

ยาที่ใช้รักษามีอะไรบ้าง?

ยาที่ใช้ในโรคนี้ ใช้เพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ เนื่องจากถ้าเป็นครั้งหนึ่งแล้ว จะมีความเสี่ยงที่จะเป็นซ้ำได้ ยาที่สำคัญคือยาป้องกันเส้นเลือดตีบ ซึ่งแพทย์จะพิจารณาเป็นรายๆ ไป ไม่ควรซื้อทานเองเนื่องจากอาจเกิดผลข้างเคียงได้ ยาที่มีความสำคัญมากอีกกลุ่มหนึ่ง คือยาที่ใช้คุมปัจจัยเสี่ยง ในรายที่มีปัจจัยเสี่ยง เช่น ยาเบาหวาน ความดันสูง ไขมันในเลือดสูง เป็นต้น รวมทั้งการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องโดยเฉพาะการ

ควบคุมอาหารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ ถ้าคุมโรคเหล่านี้ได้ดี โอกาสเป็นเส้นเลือดสมองตีบก็จะน้อยลงไปมาก ควรควบคุมบุหรี่ เนื่องจากเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ และการเลิกขึ้นอยู่กับจิตใจเท่านั้น โดยแทบไม่ต้องใช้ยาใดๆ การทำกายภาพบำบัด มีส่วนสำคัญที่สุดในการเพิ่มโอกาสที่ทำให้ส่วนที่อ่อนแรงกลับมาแข็งแรงมากขึ้นได้ ส่วนยาที่ทาน จะเน้นไปที่การป้องกันการเกิดซ้ำของเส้นเลือดสมองตีบ ดังนั้น แม้ทานยาครบ แต่ไม่ค่อยทำกายภาพบำบัด ก็ไม่สามารถทำให้อาการดีขึ้นได้เท่าที่ควร

ยาบำรุงสมองช่วยได้หรือไม่?

มีคนพูดถึงยาบำรุงสมอง เปะก๊วย อาหารเสริม ฯลฯว่าจะช่วยให้อัมพาตหายได้หรือไม่ รวมทั้งการรักษาในแนวอื่นๆ อีกหลายรูปแบบ รวมทั้งยาชนิดบางชนิดที่ราคาแพง ซึ่งทุกอย่างดังกล่าว ยังไม่มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ทางการแพทย์ว่าได้ผล และการรักษาบางอย่างอาจเกิดผลเสียกับผู้ป่วยโดยไม่รู้ตัวได้ ถ้าไม่แน่ใจ จึงไม่ควรทานหรือฉีด นอกจากนั้นยังมียาหม้อ ถือเป็นยาที่นิยมมากโดยเฉพาะในต่างจังหวัด ซึ่งนอกจากไม่เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยแล้ว ยังอาจเกิดอันตรายได้หลายรูปแบบ แต่คนนิยมนาน เนื่องจากในยาหม้อ มีสารที่ทำให้ทานแล้วรู้สึกสบาย เหมือนจะดีขึ้น ซึ่งไม่ว่าเป็นโรคอะไรก็จะดีขึ้น แต่เป็นเพียงความรู้สึก และเป็นชั่วคราว ในระยะยาวไม่มีผล และสารนี้ทำให้เกิดอาการตามมาได้หลายอย่าง เช่น น้ำตาลในเลือดสูง โรคกระเพาะ ภูมิคุ้มกันต่ำ ติดเชื้อง่าย หน้าบวม ฯลฯ บางรายที่ทานนานๆ เมื่อหยุดทานก็จะเกิดอาการไม่สบายได้หลายรูปแบบ ยาหม้อจึงเป็นยาที่ไม่ควรทานโดยเด็ดขาด

สามารถป้องกันโรคเส้นเลือดสมองตีบได้หรือไม่?

เนื่องจากเป็นโรคที่ถ้าเป็นแล้ว มักไม่หายสนิท เหลือความพิการอยู่บ้างไม่มากก็น้อย การป้องกันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในรายที่มีปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น ควรควบคุมโรคเหล่านั้นให้ดี ไม่ขาดยา ตั้งใจควบคุมอาหาร จะลดโอกาสการเป็นอัมพาตลงได้มาก รวมทั้งการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ พักผ่อนเพียงพอ หลีกเลี่ยงของมีเนมา ควรตรวจเลือดเพื่อหาปัจจัยเสี่ยงทุกปี โดยเฉพาะถ้าอายุมากกว่า ๓๐-๓๕? ปีขึ้นไป หรือมีประวัติคนในครอบครัวมีโรคที่เป็นปัจจัยเสี่ยง เพราะเราอาจมีโรคเหล่านั้นได้ เนื่องจากส่วนมากเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับพันธุกรรม

การดูแลผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้แล้ว หลักสำคัญๆ ได้แก่ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงอย่างเคร่งครัด ห้ามขาดยา พบแพทย์ตามนัด ทำกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยอาจทำเองที่บ้านได้หลังจากออกจากโรงพยาบาล ให้กำลังใจผู้ป่วย เนื่องจากโรคนี้พบว่าผู้ป่วยมีโอกาสมากที่จะมีโรคซึมเศร้า หรือเครียดร่วมด้วย ซึ่งเกิดจากการที่เคยทำอะไรได้ แล้วมาทำไม่ได้ ในรายที่เดินไม่ได้ นอนอยู่กับเตียง ต้องพลิกตัว จับนั่งบ่อยๆ เพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อน เช่น ปอดอักเสบ แผลกดทับ ทางเดินปัสสาวะอักเสบเป็นต้น ซึ่งแพทย์และพยาบาลจะสอนการดูแลเหล่านี้ รวมทั้งการให้อาหารทางสายยาง(ถ้าต้องใส่) ก่อนที่จะให้ผู้ป่วยกลับบ้าน โดย นพ.เชษฐชัย เสือวรรณศรี อายุรแพทย์ประสาทวิทยา

แนะนำผู้บริหารใหม่ของ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม



นายสมชาย มีชูพร อายุ ๕๘ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๔๙๕
ก่อนดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เคยดำรงตำแหน่งวัฒนธรรม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษابัณฑิต (กศ.บ.)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) จากมหาวิทยาลัย
รามคำแหง และระดับปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน
(น.ม.) จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) รุ่นที่ ๖๗ และ
ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก เมื่อวันที่ ๕ ธ.ค. ๒๕๔๒ และ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) เมื่อวันที่ ๕ ธ.ค. ๒๕๕๑

นางวิไล วิทยานารถไพศาล อายุ ๕๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๙๖
ก่อนดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนัก
บริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง และปริญญาโท
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผ่าน
การอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) รุ่นที่ ๖๕ และได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ประถมาภรณ์มงกุฎไทย เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐



ยืมหน่อยค่ะ

“ติดอ่าง”

ชายคนหนึ่งเป็นคนพูดติดอ่างขนาดหนัก สมมุติว่าคุณคงเดชละกัน วันหนึ่งคุณคงเดชก็ไปสมัครงานที่บริษัทตัวแทนจำหน่ายหนังสือแห่งหนึ่ง

คงเดช : สะ หวัด หวัด ดี กระ กรั๊บ สะ ผม ผมจะ มะ มา สมัครงาน ฝ่าย ชะ ชะ ขาย กระ กรั๊บ

ผู้จัดการ : (หัวเราะ) จะไหวหรือคุณ เนี่ยคุณติดอ่างขนาดนี้ จะขายของได้ยังไง

คงเดช : สะ ผม ผม อยาก ละ ลอง คะ คุณ กรั๊บ

ผู้จัดการ : เอ้า งั้นลองดูก็ได้ ผมจะให้หนังสือชุดตามก๊ักคุณไป ๑ ชุด

ชุดหนึ่งมีอยู่ ๑๒ เล่มนะ ถ้าคุณขายได้ภายในวันนี้

ผมรับคุณเข้าทำงานเลย คุณคงเดชก็หายไป ๑ ชั่วโมง

แล้วกลับเข้ามา

คงเดช : หะ หมด หมด แล้ว คะ กรั๊บ

ผู้จัดการ : อ้า จะเป็นไปได้ไง นี่คุณอย่ามาอำมดีกว่า ผมว่าคุณซื้อไป

เองเนาะ

คงเดช : สะ ผม ชะ ขาย หมด จริงๆ คะ กรั๊บ

ผู้จัดการ : เอจี้ ผมจะให้คุณไปอีก ๑๐ ชุด ถ้าคุณขายหมดภายในอาทิตย์นี้ ผมให้คุณเป็นหัวหน้าเลย

คุณคงเดชหายไป ๓ วันก็กลับเข้ามา

คงเดช : หะ หมดแล้ว คะ กรั๊บ

ผู้จัดการ : อะไรนะ โอ้โฮ คุณนี่เก่งจริงๆ ตกงผมรับคุณเป็นหัวหน้างาน ว่าแต่คุณช่วยบอกผมหน่อยสิว่าคุณทำได้ยังไง

คงเดช : อะ อ้อ อ้อ.....สะ ผม คะ ก็ ถือ หะ หนังสือ ทั้ง ชะ ชุด นี้ แล้ว เดิน ชะ ชะ เข้าไป ละ ถาม

ละ ลูกค้า ะ ะ ว่า สะ ผม มะ มี สะ สาม สามก๊ัก มา เสนอ ชะ ขาย ทะ ท่าน จะลอง

ชะ ซื้อ ปะ ไป อะ อ่านเอง หะ หรือ จะ ให้ สะ ผม อ่าน หะ ให้ ฟังกรั๊บ...



ทัชชล เทพกำปนาท บรรณาธิการ
ธิดำพร อคทน ผู้ช่วยบรรณาธิการ